

UNITÁRIUS KÖZLÖNY

A VALLÁSOS ÉS ERKÖLCSÖS ÉLET ÉBRESZTÉSÉRE

KIADJA A DÁVID FERENC EGYLET

SZERKESZTI:

Dr. BOROS GYÖRGY

FŐMUNKATÁRS: TARCSAFALVI ALBERT

TARTALOM:

A szerkesztő asztaláról	65	— A napközi otthonok. — Lelkészeink. — Elhunytak. Köszönet. — Katonáink emlék-alapja. — Köozsvári tanulók. — Létay Balázs emlékére. — Páll Dénes. Az Unitárius Közlöny. — Az Unitárius Közlöny 1917. évi. — Konfirmációi emlék. — Ahol nincs hátralék. — A fiók-egyletek. — Hirt kérünk. — Búzaházi katonáink. — Megjött. — Jól fog esni. — A jó fiú. — Szerkesztői üzenetek.	
Tavaszi hit. <i>Vári Domokos</i>	66	Nyugtázások	80
Egyházunk a király előtt	67		
„Pro Transsylvania“ szervezet Udvarhelymegyében	68		
A mi katonáink	69		
Győrey napján. <i>Tarcsafalvi Albert</i>	74		
Amerikából és Angliából. <i>Street Kristóf J.</i>	74		
Egyházi és iskolai mozgalmak:	76		
Első elnökünk. — Újból figyelmeztetjük. — Új örökös alapítók. — Szegény leányok. — Négy vasárnap délután. — Tábortri lelkészi szolgálatért. — Tanfolyam.			

Mennyegzői, konfirmációi s ünnepi alkalommal igen kedves állandó ajándék az imakönyv. **SZIVEMET HOZZÁÓ EMELEM**, második bővített kiadás, írta dr. Boros György. E női imakönyvet a sajtó meleg szavakkal üdvözölte, a közönség valláskülönbőség nélkül megkedvelte. **Börkötés** aranyszéllal (barna, sötétkék) 10 korona. **Fehérsont, selyem- és bársony kötés** többféle színben, kiválóan jó papíron 14 K. **Megrendelhető a szerkesztőnél.**

A D. F. E. örökös alapítói.

1. Dr. Brassai Sámuel 400 K.
2. Báró P. Horváth Kálmán 700 K.
3. Hajós János 220 K.
4. Fekete Gábor Kolozsvár.
5. Dr. Bedő Albert Budapest.
6. Könyves Kálmán Rt. Bpest.
7. Székely László Torda.
8. Ermössy Jenő Kolozsvár.
9. Csegezy Mihályné Albert Ilka Torda.
10. Raffay András Abrudbánya.
11. Dr. Boros György Kolozsvár.
12. Torockói egyházközség.
13. Ferencz József püspök.
14. Koronabank Rt. 60 K.
15. Benke Elek adótárnok Sz.-keresztúr.
16. K. Nagy Béla Kraszna.
17. Farkas Józsefné emléke.
18. Boér Gergely Kolozsvár.
19. Raffay Zsigmond Verespatak.
20. Imreh József Verespatak.
21. Borbély Sándor igazgató Vác.
22. Dr. Székely Ferenc Budapest.
23. Boncza Miklós Bpest 160 K.
24. Dr. Kőváry László 120 K.
25. Nagyiklódi Tischler Mór Kolozsvár.
26. Mikó Dezső Abrudbánya
27. Thorockay Vencel. Guraszáda.
28. Kovács József Hmvásárhely.
29. Kovács Józsefné Hmvásárhely.
30. Ajtay Jánosné H.-almás.
31. Sipos József m. kir. adótárnok.
32. Merész Gyula festő Kolozsvár.
33. Nagy Balázs Torda.
34. Dr. Balogh György Torda.
35. Pap László Székelyudvarhely.
36. Székely Miklós Torda.
37. Kisgyörgy Sándor Vargyas
38. Botár János Budapest.
39. Magyar Leszám. és Pénzváltó Bank.
40. Id. báró Daniel Gábor főgondnok.
41. Dr. Nagy Károlyné Abrudbánya.
42. özv. Pálty Jánosné Csegez.
43. Csegezi Taar Balázs emléke.
44. Csegezi Taar Balászné sz. aranyos-
rákosi Bíró Polixéna emléke.
45. Balogh József máv. főellenőr Kol.
46. özv. Simon Ferencné Kolozsvár.
47. Pálfi Márton tanár Kolozsvár.
48. Reitter Aladárné Kolozsvár.
49. Péter Sándor és neje Bitai Mária.
50. Arkossy Lajos Kolozsvár.
51. Dr. Ferencz József Kolozsvár.
52. Székely János mérnök Kolozsvár.
53. ótordai Weress Sándor Kolozsvár.
54. Szentkirályi Ferenc Sz.-keresztúr.
55. Csegezy Mihály gondnok, Torda.
56. Ballók Károly Kolozsvár.
57. Pákey Lajos Kolozsvár.
58. Dr. Kozma Endre közjegyző
59. Dr. Pálffy József ügyvéd Kolozsv.
60. Gyulay Arpád, kir. tan. Kolozsvár.
61. Lipkay Artúrné Gál Ilona Bpest.
62. Dr. Hintz Györgyné Kolozsvár.
63. Dr. Ferenczy Géza Nagyajta.
64. Székely László Ferencz József püs-
pök 80 éves jubileumi emléke 200 K
65. Báró dr. Daniel Gábor Budapest.
66. Báró Daniel Lajos Vargyas.
67. Péterffy Zsigmond „Ferencz József
püspök jubileumi emlékére.”
68. Végth Jánosné Mezőfőhát.
69. Kolozsvári egyházközség.
70. Tibáld József lelkész emléke.
71. Özv. Tibáld Józsefné S.-Sztgyörgy
72. Józán Miklós esperes Budapest.
73. Abrudb. Nagy Elemér Szentkereszt.
74. Jóó Elek és neje Siménfalva.
75. Dr. Erdődi Endre orvos.
76. Vári Albertné Kolozsvár.
77. Özv. Szentpéteri Gáborné Kolozsvár
78. Arkossy Béla Selmecebánya.
79. Dr. Szathmáry Pál „Szülőim emlé-
kére” hadiárvak javára 200 K.
80. Dr. Várady Aurél Kolozsvár.
81. Bartha János torockói presbiter.
82. Kovács Imre lelkész és neje Bágyon.
83. Varga Dénes főgymn. tanár Torda.
84. Fekete Ferenc takpt. igazgató Torda.
85. Sófalvi Sándor főpénztáros Torda.
86. Kún Sándor (Kolozs) 102. táb. posta.
87. Egy unitárius lelkész.
88. Fazakas Lajos esperes dr. Boros
Györgyné tiszteletére.
89. Csongvay Lajos köri gondnok.
90. Létay Balázs emlékalapítvány 67 K.
91. Matskásy Lajosné Farkas Juliska.
92. Dr. Várady Aurél Kolozsvár.
93. Dr. Binder Emilné sz. Fazakas Jolán.
94. Diményné Imets Lidia emléke.
95. Pál Ferencné Imets Róza.
96. Pál Ferenc esp. lelkész Oklánd.
97. Dr. A. Kiss Ernő hadnagy.
98. Ifj. Sári József hősi halott emléke.
99. Kövendí Nagy Miklós és neje.
100. Dr. Gspann Károly orvos Apahida.
101. Ferencz Józsefné alelnök Kolozsv.
102. Fanghné Gyujtó Izabella emléke.
103. Tóth Olivérné Sigmund Gizella.
104. Dr. Arkossyné Sigmund Itona.
105. Néhai Gál Dénes eml. Nyárádsz.
106. Enlaki Sala Sámuel emléke.
107. M. Májai Ervin hadn. emléke.
108. Tóth György és neje Bölön.
109. Egyházközség Bölön.
110. Bedő Béla közjegyző Nagymoha.
111. Dr. Sztkat. Bálint Gábor emléke.

**Akinek valakije a háboruban van, rendelje meg az Unitárius
Közlönyt. Értékes emléke a nagy háborúnak.**

UNITÁRIUS KÖZLÖNY

AVALLÁSOS ÉS ERKÖLCSÖS ÉLET ÉBRESZTÉSÉRE

KIADJA: A DÁVID FERENCZ EGYLET

SZERKESZTI:

Dr. BOROS GYÖRGY.

FŐMUNKATÁRS:

TARCSAFALVI ALBERT

Előfizetési ára: 3 korona. Egy szám ára: 30 fillér. Egyleti tagok 5 évi kötelezettséggel, egy évre 2. koronát, a lapért 1 koronát, összesen 3 koronát fizetnek. Örökös alapítói díj 100 K. Minden pénz Gálfi Lőrincz egyleti pénztárnokhoz küldendő Kolozsvárra.

A szerkesztő asztaláról.

*Ha nem tudsz szeretni, ne légy se pap, se tanító, se családőr, se orvos, se olyan tisztviselő, akinek érintkeznie kell az emberekkel. Az a furcsa valami, amit szeretetnek neveznek olyan az életben, amilyen a só az ételben. Bármennyire igyekezel jól megkészíteni, szépen föltálalni, nem fogják élvezni vendégeid, még saját gyermekeid sem. Ha nem tudsz szeretni, csak fél munkát végsz embertársaid között. Kérlek igyekezz megismerni Jézust s majd meglátod, hogyan lehet és hogyan *kell* szeretni.*

Bizzatok rám munkát, nem egyet, hanem többet is, kívánjátok, hogy menjek el és keressenem meg a századik bárányotokat, mely nyájatokból eltévelyedett, kívánjátok, hogy adjam át a mai kenyeremet egészen, szívesen megteszem és panasz nem fog elszállani ajakamról, csak azt ne kérdezzétek, hogy mivel tartoztok munkámért, mert az ilyen kérdés engemet jobban bánt, mint akár az éhség, akár a szomjúság, akár a nagy fáradság.

Miért van zöld színe a leveli békának, miért szürke a pacsirta tolla? A természet tudósai azt mondják, hogy azért, mert alkalmazkodnak ahhoz a környezethez, ahol eledelőket szerzik, hogy az életökre leselkedő ellenség ne vegye észre őket. Igaza van a tudósnak, mert lám az ember is olyan lesz, a milyen a környezete. Ha valaki mindig beteg emberek között van, maga is elhiszi, hogy szintén beteg; aki mindig csak rút beszédet hall, megszokja, aki olyan társaságba jár, ahol csak pletyka és rágalmazás foly, úgy belejő, hogy észre sem veszi, mennyire elromlott az izlése. A madarat tolláról, az embert nyelvéről!

„Járjatok be minden, minden földet, melyet Isten, Isten megteremtett“ így kezdődik egy népdalszerű magyar nóta, de a folytatása most így következik: ne akadjon egy darabka hely is, melyet valaki föl nem szántott, be nem vetett, mert kenyér kell a katonának, kenyér a gyermeknek s a többi itthonmaradottaknak. Mégis mi úgy látjuk, hogy nem mindenki dolgozik annyit, amennyi ráesik. Emberek háború van, ássátok a védő sáncokat, töltsétek meg a magvat termő barázdákat. Emberek segítetek egymásnak, mert magatoknak segítetek!

Tavaszi hit,

A föld szive dobban,
Melege föllobban
Ember szivekbe megy,
Tapsol a zöld fűszál . . .
A merre madár száll,
Zeng a róna s a hegy.

Tavaszos embersziv
Reménykedésre hiv
S szebb jövődöt mutat,
Virág ébredéssel,
Madár énekléssel
Talál igaz utat.

Talál igaz utat . . .
Feled jelent, multat,
Hol gyász az osztályrész,
Napsugártól hevül,
Vérmezőn keresztül
Az egek felé néz.

Vak sötéten is át
Fénylő csillagot lát;
Tűz-láng lobog benne,
Mintha szeretetnek,
Mintha az Istennek
Fénylő szeme lenne.

A hitves, a gyermek
Könnye, amint pereg
A fénynek csillagán,
Tűnik arcuk gondja,
Lelküket bevonja
Ragyogó szivárvány.

Éji álmoképek,
Gyönyörűek, szépek
Csókra hazajárnak
És az ébredésnél
Az ébredő remél,
Hogy valóra válnak.

Miként a természet,
Ugy az ember élet,
Az is újra támad . . .
Félők reméljetez,
Koszorut kössetek
Hitvesnek, apának!

Virág ébredése,
Madár éneklése
Hitben erősítsen,
Bizzon a lelketek,
Mert mindig veletek
S nem hagy el az Isten!

Vári Domokos.

Egyházunk a király előtt.

Öfelsége legutóbbi budapesti tartózkodása alkalmával fogadta a különböző egyházak hódoló küldöttségeit, köztük a mi egyházunkét is. A hódoló tisztelgés április hó 14-én történt a budai királyi várban.

A küldöttséget Ferencz József püspök vezette, tagjai báró Petrichevich-Horváth Kálmán főgondnok, dr. Gothárd Zsigmond miniszteri tanácsos, Székely Ferenc v. b. t. t., volt igazságügy-miniszter és Ürmössy Miklós ny. m. tanácsos voltak. Józan Miklós esperes, Kovács Kálmán kolozsvári főgimn. tanár.

Öfelségét a püspök úr következő beszéddel üdvözölte:

Császári és apostoli Királyi Felség!

Legkegyelmesebb Urunk és Királyunk!

Mint a Magyarországi Unitárius Egyház püspöke, főgondnoka s küldöttsége jelentünk meg Felséged legmagasabb színe előtt, hogy egyházunk nevében alattvalói hódolattal üdvözölve Felségedet törhetetlen hűségünkről biztosítsuk.

A mi egyházunk ugyan a legkisebb e hazában, de tagjai mind magyarok, tulajdonképpen székelyek és így mi igazán elmondhatjuk a költővel, hogy

„A nagy világon e kívül
Nincsen számodra hely“.

A hazafiúi érzésnek ezzel a mélységével és melegével üdvözöljük Felségedet s lelkünk hő imájával kérjük a Mindenhatót, hogy áldja meg Felségedet s Felséges családját minden áldásával: erővel, állandó egészséggel, hosszú, boldog élettel, legközelebről pedig a 3 év óta dúló iszonyú háborúnak mielőbbi győzelmes, szerencsés bevégzésével s egy áldásteljes állandó béke biztosításával, hogy királyi gondjait szíve óhajtása szerint teljesen hazánk jólétének emelésére, a jogara alatt élő népek boldogítására, uralkodásának fényben és hatalomban messze időkre kiterjedő munkálására fordíthassa.

Fogadja Felséged a Magyarországi Unitárius Egyháznak igénytelen személyem által kifejezett ez alattvalói hódolatát és üdvözlését királyi kegyével s tartson meg minket, egyházunkat legmagasabb jóindulatának és atyai pártfogásának kedvezésében. Éljen!

A király, aki látható meleg érdeklődéssel hallgatta az ősz főpásztor szavait, a következőképpen felelt:

— Mélyen átértett szavait, amelyekkel hűségükről és ragaszkodásukról biztosítottak, szívből köszönöm. Az igaz erények és szilárd kötelességtudás legyenek ezentul is irányelveik áldásos működésükben. Védelmemről és pártfogásomról biztosítom egyházukat.

Majd a püspökhöz lépett e szíves szavakkal: Mi már ismerjük egymást Erdélyből, Kolozsvárról. Ezután főleg a székelyek hősiességéről, a 82-ös és 24-es honvédek csodás tetteiről beszélgetett a püspökkel. Báró Petrichevich-Horváth Kálmánnal a kolozsmegyei gazdasági viszonyokról, Székely Ferenc volt miniszterrel, Ürmössy Miklós és Gothárd Zsigmond miniszteri tanácsosokkal hivatali működésükről beszélgetett. Józan Miklós esperestől a budapesti unitárius egyházközség ügyeiről, Kovács Kálmán főgimnáziumi tanártól pedig az intézet hadbavonult s idén besorozott növendékei felől kérdezősködött.

„Pro Transsylvania“ szervezet Udvarhelymegyében.

Hozzánk érkezett levélből közöljük az alábbi részleteket:

A „Pro Transsylvania“ mozgalom szerveivel már-már behálózza egész Udvarhelymegyét. A szervezetek élén ideális lelkületű főispánunk: Ugron János és tevékeny tanfelügyelőnk: Kolumban Lajos állanak. E mozgalom célja Erdély reorganizációja, a feldult tűzhelyeknek felépítése s Erdély jövő fejlődésének, boldogulásának biztosítása . . .

Hogy mennyire komoly ez a mozgalom, mennyire átértik és átérzik azt annak apostolai, mutatja az első hathatós lépés, amely a székely gyermekek megmentésére és védelmére irányul. Vármegyénk 30 községében felállítottak a helyi szervek buzgólkodása mellett a napközi otthonok, amelyek legnagyobb részt f. é. február 1-én már meg is nyitlak. A napközi otthonokban az ovodakötelesek egész napjaikat, az iskolakötelesek pedig a tanításközi és utáni idejüket tölthetik gondos felügyelet mellett. Az otthonokban a szegény gyermekek naponta kétszer, egyes helyeken háromszor ételmet kapnak. A fenntartási költségeket szintén vármegyénk főispánja eszközölte ki . . .

A napközi otthonok működésében áldásos szerep jutott ki hölgyeinknek is. Ők mindenütt helyi bizottságokká tömörülnek és felváltva segítkeznek az ételek megfőzésében, a kenyéradagok kiosztásában . . . A napközi otthonokba ők viszik el nemcsak az érdeklődést, hanem a szeretetteljes gondoskodást és figyelmet is. Ők a védőszellemei ennek az intézménynek és tapasztalásból irhatom, jó kezekbe van letéve minden . . .

Több községben fiú és lány felsőruhát, alsóruhát, bőr- és fátalpu cipőket, javított bakkancsokat osztottak szét szegény és sok esetben árva székely gyermekeink között.

Hála Istennek — így írja tovább tudósítónk — hogy van egy szervezetünk ahol a jó és nemes lelkek találkozhatnak a sze-

retet gyakorlásának versenyében. Csak hadd erősödjék ez a mozgalom, hadd ragadja magával a lomhákat is, hogy a sok vér, nyomor és szenvedés nyomán fakadjanak nemcsak az áldozatkézségnek, ügybuzgóságnak és szeretetnek virágai, hanem ujulna meg az egész társadalom. A városiak nemtörődömségét és a falusiak kicsinyeskedését hadd váltsa fel a Szeretet vallása és akkor a „Pro Transsylvania“ mozgalom nem lesz szalmaláng és ifju királynéknak anyagi jó lelke is meg fogja érzeni, hogy :

„Nem fajult még el a székely vér.“

... t ... s

A MI KATONÁINK
TUDÓSÍTÁSOK A NAGY VILÁGHÁBORÚ RÉSZTVEVŐIRŐL

93. **Dr. Borbély István** kolozsvári főgimnáziumunk tanára, a cs. és kir. 28 vadászászlóalj főhadnagya, többszörös kitüntetései mellé megkapta a *vaskeresztet*. Erről az alábbi levélben értesítette H. S. barátját:

„Kedves Sándor! Tudatom, hogy 1917 április 3-án a 2-ik osztályu német vaskereszt lovagja lettem s a vaskereszttel az 5-ik sz. porosz vadászrezred parancsnoka, Thümmel ezredes ur sajátkezüleg tüntetett ki. Erre a kitüntetésemre különösen büszke vagyok, mert én — úgy érzem — nemzetemnek szereztem dicsőséget akkor, amikor a németek előtt kiérdemeltem e kitüntetést.“

Gratulálunk hős atyánkfianak ez újabbi jól megérdemelt kitüntetéséhez.

89. **Pálffy Antal** (aranyosrákosi) hadnagy a 21. honvéd gyalogezredben. Egyszer már megemlékeztünk róla. (1915. 153—54. l.) Egyike legkitünőbb katonáinknak. Talpig becsületes, puritán, tiszta jellem és erős akarat. A harcok legvéresebb viharáiban edződött szerény ifjúból érett, komoly férfiúvá. Három év alatt háromszor sebesült; kétszer oly súlyosan, hogy alig volt remény életéhez. Először 1915 ápr. 9-én kapott tüdőlövést. Felgyógyulva visszasietett a harctérre. Szeptemberben láblövést kapott s tüdősebe is kiújult. Alig gyógyult meg, újra kiment Galicziába. Itt az 1916-nyári harcokban többször kitüntette magát, hol higgadt, hol vakmerő viselkedésével. 1916 július 31-én a Koropiecz-fronton *Wellesniow* mellett egy bravuros támadásnál súlyos fejlövést kapott, mely állkapcsa egy részét is szétrombolta. Budapesten gyógyult föl s most géppuskás osztagba került. Katonáinak nemcsak jó vezetője, hanem ha kell önfeláldozó gondviselője, ápolója is. E téren szerzett érdemeiért kapta első kitüntetését a *Vörös-Kereszt*

díszermét. 1916 októberében a *Signum Laudisszal*, 1917 februárius közepén a *katonai érdemkereszt*tel tüntették ki. (Kl.)

Vass Pál 32. honvéd gy.-ezredbeli hadnagyot hősi halála után (l. U. K. 1915. évf. 25—27.) két évvel 1917 februárius hó 13-án a III. oszt. *hadiétkitményes katonai érdemkereszt*tel tüntették ki. Életével és vérével szerzett kitüntetését bánatos édesatyjának kézbesítették, Kolozsvárt.

56. **Derzsi Andor Csitából**, Kelet-szibériából irt dr. Borbély István címére. Tudakolja rokonait, barátait s tudatja, hogy *Gál-falvy Samu* (46.) tőle alig 8 km-re, Pestyankában van.

Nagy- és kiskedei unitárius katonák.

Nagykedei híveink.

1080. Kiskedei **Fazakas Péter** köz. isk. tanító, 82-ös káplár, 1915 áprilisben orosz fogságba esett. Jelenleg Beresowkaban van, ahonnan többször irt.

1081. **Mátéfi András** őrmester a 22. h. gy.-ezredben. Többször sebesült. 1915 április 11-én lábán sebesülve fogták el. Masselkájából többször irt.

1082. **Fekete Domokos** tizedes a 22. h. gy.-ezredben. El-esett 1915 május 15-én.

1083. **Varga Mózes** 22. h. gy.-e. (sebesült.) Jelenleg az orosz fronton harcol.

1084. **Varga János** 82-ös. 1914 december 28-án fogták el az orosz fronton. *Irkuczkból* irt, Szibériából.

1085. **Székely Zsigmond** szakaszvezető a 22. h. gy.-ezredben. Lemberg-nél megsebesült. Felgyógyulva most a tábori csend-őröknél szolgál.

1086. **Andrási Péter** őrmester a 22. h. gy.-ezredben az orosz fronton harcol.

1087—92. **Lukácsi testvérek: János**, 82-ös, helyi szolgálatot végez. **Mihály** 22. h. gy.-e., az orosz fronton harcolt. Évek óta nincs hír róla. **Sándor** 22. h. gy.-e., jelenleg az olasz fronton harcol. **Mózes** 22. h. gy. e. sebesült; az orosz fronton harcol. **Pál** 22. h. gy.-e., az orosz frontról az oláh frontra ment. **András** 82-ös, az oroszok elleni küzdelemben 1915 márc. 22-én elesett. A Kárpátokban Pusztá és Ér falu között van eltemetve.

1093. **Kibédi Ferenc** 22. h. gy.-e. Az orosz frontról került az oláh frontra.

1094. **Fekete András** 22. h. gy.-e. Az oroszok fogságába esett.

1095. **Amburus János** trénkocsis volt, ahol a kapott beteg-ségébe belehalt.

Kiskedei hiveink.

1096. **Kibédi Albert** 82-ös. Onnan átment a szebeni húszárokhoz. Az oláh fronton harcol. Több ízben sebesült.

1097. **Márton Pál** 22. h. gy.-e. Az orosz fronton harcol.

1098. **Pál János** őrmester, 22. h. gy. e. Önként állott be katonának és ment az orosz frontra, ahol jelenleg is harcol.

1099. **Fülöp József** 22. h. gy.-e. Az orosz fronton harcol.

1100. **Kibédi Mózes** 82-ös. Az orosz fronton 1915 július 5-én elfogták és onnan írt egyszer öt sebével és egyik lába elvesztésével. Valószínűleg meghalt.

1101. **Kibédi János** 82-ös szakaszvezető. Az oroszok fogságába esett 1914 nov. hónapban. *Kleku*tól többször írt.

1102. **Dobos Dénes** 22. h. gy.-e. Az orosz fronton harcolt. Hír szerint 1915. év áldozócsüdtörtökjén elesett volna; de erről hivatalos értesítés nem jött.

1103. **Szász Csunyi Dénes** tizedes, brassói tűzér, még sebesületlen.

1104. **Benczédi Imre** 82-ös, 1914-ben két lapot írt és azóta semmi hír felőle. Eltűnt.

1105. **Kövecsi József** káplár a 2. huszárezrednél. Az oláh fronton van.

1106. **Kövecsi Mihály** 82-ös az olasz fronton 1915 július hónapban valami árulás következtében foglyul esett. Sziciliából írt.

1107. **Márton György** 82-ös. Az orosz fronton volt az oláhok betöréséig, azután ezek ellen harcol.

1108. **Izsák Márton** 82-ös. Az orosz fronton van. Sebesülve volt.

1109. **Gábor János** 82-ös, két évig harcolt az oroszok ellen. 1916. augusztus 5-én az oroszok fogságába került.

1110. **Bálint Kálmán** 82-ös, az orosz fronton volt, ahol gránát takarta el és így hallását teljesen elveszítette.

1111. **Fodor István** 82-ös. Az orosz frontra vitték. Menetközben írt, de azóta semmi hír róla.

1112. **Varga Ferenc** 2-ös huszár. Harctérre való indulásakor írt. Azóta semmi hír nincs róla.

1113. **Dobos József** 22. h. gy. e. Többszöri betegségéből fölgógyulva az orosz fronton szolgál.

1114. **Kibédi Péter** a 34. tüzérezredhez tartozik. Még mindig az orosz fronton van. Részt vett a kárpáti harcokban is.

1115. **Kibédi Pál** 82-ös. Kezdetben az orosz fronton volt, ahol megsebesült és felgógyulva az olasz frontra került.

1116. **Muszka Sándor** 82-ös, az oláhok ellen harcolva megsebesült.

1117. **Fodor János** 82-ös, az oroszok ellen harczolva 1916 juniusában fogságba esett.

1118. **Vári Domokos** őrvezető. Volt a keleti, déli fronton és sok szenvedés és hányattatás után annyira elgyengült, hogy most állandó nyugdíj mellett otthon van.

1119. **Pál Imre** 82-ös. A háború kezdetén az orosz frontra ment, ahol hir szerint három hónap múlva kolerában meghalt.

1120. **Márton Sámuel** 22. h. gy. e. csendőrkisegítő, majd mint tábori csendőr szolgált. Az oláhok ellen megkezdett útközetek után nincs semmi hir róla.

1121. **Vári András** 82-ös. Az orosz frontról újabban az olasz frontra került.

1122. **Vári Ferencz** 50-es. Huszároknál van és jelenleg Albániában szolgál.

* * *

Nem veszhet el az a haza, amelynek katonái még így írnak: „Miként tűzben erősödik a vas, úgy erősödik szívünk minden eldördülő ágyúszóra. Szívünk még tud szeretni, de halálra gyűlölni még nagyobb a hajlandósága ellenségeinkkel szemben.“

Közli: *Pap Ferencz.*

1123. **Bedő Zoltán** hadnagyot, Csanádpalota község másodjegyzőjét a király vitéz és bátor magatartásáért a hadiékítményes *Signum Laudissal*, az ujonnan tisztán csak vitéz magatartásért einyerhető *kardokkal* tüntette ki. Bedő Zoltán hadnagy a háború elejétől fogva részt vett a legelkeseredettebb harcokban a galíciai fronton, később végigküzdötte az egész orosz lengyelországi előnyomulást. Mikor egy kissé megpihenhetett volna, hirtelen elvezényelték az olasz frontra, ahol megsebesült. Alig gyógyult föl sebeiből, máris a román harctérre kellett mennie. Újabb beosztását örömmel fogadta, mert székely létére saját tűzhelyének, szülőföldjének megvédésére siethetett. Ma is ott küzd.

1124. **Ütő Gábor** (kálnoki, Háromszékm.) a székelykeresztúri főgimnáziumunk VII. osztályából vonult be 1915 aug. 15-én a brassói 24. honvédegyalog pótzászlóaljhoz. Az első kiképzés és a tiszti iskola bevégeztével 1915 december 11-én mint e. é. önkéntes tizedes jutott a harctérre a XVII/24 menetzászlóaljjal, 1916 jan. 6-ig a kiképző csoportnál volt. Ekkor az ezredhez osztották be s a következő napon már részt vett a *kujdanowi* csatában, mikor ezrede új babért szerzett hírneve koszorujához. Május 20-ig az ezredben teljesített szolgálatot. Ekkor haza jött érettségi vizsgája letételére, majd vizsga után a pótzászlóaljhoz vonult be s végigjárta az oláh betörés kálváriáját. A pótzászlóaljjal Mezőtúrra került s 1916 nov. 12-én újra beosztották a XXV. menetzászlóaljba, Efel Drohobyczba ment a kiképző-csoporthoz s innen 1917 március 12-én vonult be az ezredéhez, melynek keretében egyik fontos galíciai hídfőnk védelmében teljesít szolgálatot. (F. S.)

80. **Szathmáry Lajos** székely-muzsnai áll. tanító és unitárius énekvezér a háború kezdete óta, mint 82-es baka teljesített katonai szolgálatoakat az orosz és olasz fronton, oly kiválósággal, hogy hadnagygyá nevezték ki. Neje **Sándor** Ida a koronázás napján egy kis fiúnak adott életet, kit a születési nap emlékezetére a szülők **Károlynak** kereszteltek. A hadnagy apa bátorkodott az eseményt hódolattal IV. Károly király Ő felsége tudomására juttatni s egyben a keresztszülői védnökség kegyes elfogadására kérte a felséges királyi párt. A kabinetiroda tudomására adta Szathmárynak és nejének a legkegyelmesebb elfogadó királyi választ, amihez még 500 korona ajándék is járult az ujszülött javára. Kívánjuk, hogy a kis **Károly** jó katonája legyen felséges védnökének.

1125. **Derzsy Géza** tűzérzászlós messze idegenben meghalt a csehországi Budweis katonai kórházában. 1906-ban végezte a kolozsvári áll. tanítóképzőt, 1907-ben letette a kolozsvári unitárius főgimnáziumban az érettségi vizsgát, majd Budapesten kiténtetéssel szerezte meg a gyógyszerészi oklevelet. 1915 januárius 15-én vonult be katonának egy nehéz taracküteghez s a tiszti iskola végzése után két évig állandóan frontszolgálatot teljesített, előbb az orosz, utóbb az olasz harctéren. Egy 1916 novemberi sikeres támadásért kiténtetésre is föl volt terjesztve A harctéren kapott súlyos rheumájából származó betegsége következtében 1917 március 25-en hazájától, szülőitől távol hunyt el, ifjan, huszonkilenc éves korában. Ott temették el a budweisi temetőben. Betegségéről, haláláról későn jöttek övéihez a táviratok s temetésén családijából senki sem lehetett jelen. Jó öreg szülői és hat testvére gyászolják a hazájáért halt hálás, jó fiút és szerető testvért.

1126. **Székely Ferenc** tiszthelyettes a 82. gy. ezredben. Vargason született 1885-ben. Négy évig a baróti polg. iskolában, háromig a székelykeresztúri tanítóképzőben tanult. Innen hazament gazdálkodni. Három évi katonai szolgálatának Mostárban (Hercegovina) tett eleget. Az általános mozgósításkor már több tagú családjá volt. Mint tartalékos szakaszvezető ment 1914 augusztusában az orosz harctérre. Azon év karácsonyára őrmester lett s megkapta a *bronzérmét*, 1915. februárius 1-én pedig a *nagy ezüst vitézségi érmét*, azért a hadi tettéért, hogy Oroszlengyelországban *Clekolinál* egy nehéz harcban még mint szakaszvezető négy napig századparancsnokságot viselt. Azon év májusában törzsőrmester lett s megszerezte a *kis ezüst vitézségi érmét*, amit a *wistokai* áttörésnél érdemelt és kapott meg; június 10-én pedig a május 27-iki *sieniawai* harcokért a bajor *Kriegerverdienst* éremmel tüntették ki. Egy évi nehéz harctéri szolgálat után 1915. július 7-én a Lublin előtti harcokban tüdő- és karlövessel mint félhalott került kórházba s három hónapi kórházi gyógykezelés és vándorlás után jutott Székelyudvarhelyre, a káderéhez. Innen november 29-én a 17. menetzászlóaljjal Volhyniába ment ki s ott volt 1916. április

végéig, amikor vakbélgyuladással kórházba került. 1916. december 15-én egy rendkívüli menetzászlóaljjal az oláh frontra ment. Itt érte az a szomorú hír, hogy négy szép gyermeke közül egy kis leánykája e tavaszon meghalt. Adja Isten, hogy minél előbb békében láthassa viszont többi megmaradt szeretteit.

György napján.

(Ezért a köszöntőért a főmunkatárs vállal minden felelősséget.)

György napján méléző lassu csárdást járva
Szökellnek e szavak szivemből a számba :
Adjon Isten Neked tartós egészséget,
Az anglusnak meg vizi betegségét.
Nekünk fehér cipót, sonkát, libát, nyúlat
Ő pedig vonsozjon éhen aranyrudat.
Mi élvezzünk hamar boldogságot, békét
Ő bűnhődje meg a kártyakeverését . . .
De mit lámentálok ? Szót miért cifrázok ?
Hisz utóvégre is csak tehozzád szállnak :
Járj a boldogságban, örömben bokáig,
Éltessen az Isten sokáig, sokáig !

Tartsafalvi Albert.

Amerikából és Angliából.

Mult év szeptembere óta Amerikából is csak két lap érkezett el hozzánk, a Christian Register két száma. Angliából egy sem. Az utolsó amerikai szám jan. 11-ről szól. Dr. Wendte rövid cikke minket is közelről érdekel. Ebből tudjuk meg, hogy a Britt és külföldi unitárius Társulat elnöke most dr. Carpenter tanár.

A jeles férfi, mint elnök a Társulatnak egyik londoni házát az Essex Streeten följánlotta katonák társalgó helyiségéül. Dr. Carpenter fölhívást bocsátott ki az intézet fölszerelésére. 30 ezer font sterlinget, harmincszor annyi koronát kér, és januárban már 25 ezerről beszámol. A többbit Wendte szeretné összegyűjteni a nekikában.

Az épület a háboru után megmarad a társulatnak társadalmi összejövetelek céljára.

Megtudjuk azt is, hogy Angliában ötezernél több unitárius szolgál a hadseregben. Ez a szám azóta nagyot változott fölfelé.

Ez épületen emléktáblával fogják megjelölni a hősök nevét.

Angliából Miss Tagarttól Boros tanár kapott levelet. A kedves hölgy melegen érdeklődik püspökünk és sok más ismérőse

iránt. Kierzik soraból, hogy mennyire fájt neki az oláh betörés. Irja: gyakran gondoltam önökre, mikor egyházközségeiből szét voltak szórva az emberek, iskoláikból a tanulók.

Vajjon leánya Rózsika most is vágyik e látni Chaming Houset. Ő itt elég biztonságban volt, de nem tudtuk elhitefni önnel. Mit gondolsz?

Készülünk Bowie titkár urnak 25 éves titkársága alkalmából ünnepélyt rendezni és ajándékot nyújtani át.

Sokszor gondolok azokra, akik minket ott szívesen fogadtak volt. Hát a Kilyénieket, Morvaykat nem zavarták-e ki otthonukból. Szeretnék hírt hallani Miss Fangh-tól és Pákey Márháról és keresztfiamról Lászlórol. Most már három keresztfiam képét őrizem a kemence párkányán, de László a legderekabb köztük, őt leginkább bámulják. Adja át legszívélyesebb üdvözetemet a püspöknek és püspöknének, s fogadják önök mindnyájan. Szeretettel

Tagart Lucy. M.

Most érkezett Anglia Északi részéből Sheffieldből Street barátunk levele. Ez a papi és baráti hang elég érdekes, már csak azért is, mert egy évben csak egy jutott el idáig.

Nagyon kedves régi barátom!

Dec. 14-ről érkezett leveled nagy örömet szerzett nekünk 12 hónapi hallgatás után. Igazán aggódtunk, s jól esik tudni, hogy mind jól vagytok, de annál inkább fáj az erdélyi pusztulásról szóló tudósítás, s a mi unitáriusaink veszteségeiről. Már akkor gondoltuk, hogy ők is bele estek az invazó körébe, amikor láttuk, mily községeket szállottak meg. A sok pusztulás és csapás híre, bármely részről jött is, kimondhatatlan fájdalmat okozott nekünk. Reméljük, hogy ebben az évben vége lesz ennek a világfölfordulásnak s minden népnek alkalma lesz visszaállítani az elpusztult értékeket s megkezdeni egy békés új életet.

Ismerősök és barátok kérdeztek felőled és családod felől, de eddig semmi bizonyost nem válaszolhattam. Nőm azonnal tudósította Miss Tagartot és Hankinsont, én pedig két lapunkba küldöttem kivonatot a levélből. A levél megjelent és bizonyosan sokaknak szolgált megnyugvására.

Az én gyülekezetemből immár hét fiatal ember esett el, kettő-kettő két családból. Most nagy szükség van a lelkipásztori munkára. — Clark Hubert barátunk kétheti betegség után meghalt. Immár elhunytak volt osztálytársaink közül: Perry, Stanley, Clarke, Waid, Evans G. Mi bizony már kezdünk szürke és reverend seigneurok lenni. Ezt azzal is rám olvasták, hogy a nyugdíj-bizottság elnökévé közelebbről megválasztottak.

Innen a férfierő nagy része bizony el van vevő a harctérre, s mi mindnyájan a napi harctéri hírek izgalmasában élünk s bizony lelkünknek nincsen egy percnyi pihenése.

Örvendek, hogy a püspök ur egészsége olyan jó és kitartó. Kérem átadni legszivélyesebb üdvözlétünket. Dr. Carpenter a múlt héten meglátogatott és prédikált a templomunkban.

En többször irtam a múlt évben, de úgy látszik egy sem jutott oda. Remélem ennek szerencsésebb utja lesz s biztosítani fog a mi igaz és állandó szeretetünkről és barátságunkról, a mit semmiféle nemzetközi bonyodalom nem fog megzavarni, megváltoztatni.

Street Kristof J.

Egyházi és iskolai mozgalmak

Első elnökünk dr. Brassai intelme: Ha az egylet minden tagja lelkére veszi az egylet dolgát, s mint az evangéliumi szegény asszony, meghozza annak a maga fillérért, akkor az egylet végezni fogja kötelességét.

Ujból figyelmeztetjük olvasóinkat, hogy ha mindenki nem küldi be június hónapvégéig a 3 kor. díjat az Unitárius Közlönyért július 1-től kezdve csak 4 koronát fogadunk el. A lapért minden hónap 1-én óriás összeget kell fizetnünk, az eddigi ár háromszorosát.

Új örökös alapítók. Hála az áldozó buzgóságnak és a jóra igyekvő fáradozásnak most is jelenthetjük, hogy szaporodott az örökös alapítók száma. A hálás leányok Pákei Lajosné és Fangh Erzsébet kedves édes anyjuk, a kiváló írónő, választmányunknak egyik buzgó tagja emlékét óhajtják megörökíteni. „Kivánságuk szerint jó barátja Ferencz Józsefné” mellé sorakoztattuk: Fanghné Gyujtó Izabella emléke. (102.) Ezután két nőtestvér jó a dr. Árkossyné szerzett jogán: Tóth Olivérné, Sigmond Gizella (103) dr. Árkossy Gyuláné Sigmond Ilona (104). Ezután követ

keznek a már belépett tagok 105 106, 107, 108 számok alatt. A háromszéki egyházkör esperese József Lajos két új taggal örvendeztetett meg: Bölön egyházközség (109) Bedő Béla k. jegyző Nagymoha (110.) Lapunk zártakor értesültünk, hogy dr. Bálint Gáborné urnő kedves férje a híres keleti nyelvész *emlékére* 200 kor. alapítványt tesz. Ime hát megjött a három egyes: 111. A jövő számban is lesz jó hírünk.

Szegény leányok fölsegítésében már évek óta buzgólkodik a Dávid Ferenc Egylet. Folyamodók mindig vannak és lesznek. Most még inkább mint ezelőtt, mert a háboru sokat tett árvává. A D. F. E. választmánya közelebről gyűjtést rendezett erre a célra, mert segély (persely) alapja nem fedezte a szükségét. Köszönettel nyugtázzuk az adományokat. 10—10 koronát adtak Ferencz Józsefné, Pákey Lajosné, dr. Boros Györgyné, Vary Albertné, dr. Hintz Györgyné, Haller Rezsőné, Ürmössyné Benczur Elza, Hadházy Sándor, dr. Várady Aurél 5—5 kor.: Ürmösi Károlyné, Fangh Erzsébet, Ürmösi Kálmán, Gálfy Lőrinc, Sándor János, dr.

Gál Kelemen, dr. Tóth György; 4—4 kor., Kelemen Lajos, dr. Nyiredy Gézané, Pálffi Márton, Pál Ferenc; 3—3 kor., Kovács Kálmán, Végh Mihályné, Csifó Salamonné, Nagy Gyuláné 2—2 kor., Simák Lajosné, Horth Margit, dr. Mikó Imre, Ürmössy Kálmán bíró. A szegények és árvák nevében fogadják az Egylet köszönetét. A persely másoknak is ki van téve.

Negy vasárnap délutáni istentiszteletet és bibliamagyarázó előadást tartottunk Kolozsvárt március 11, 18, 25 és ápr. 1 napjain. Imádságot mondottak: dr. Boros György, Csifó Salamon, Csiky Gábor, Vári Albert. Előadást tartott: Vári Albert Máriáról, Csifó Salamon Péterről, Csiki Gábor Judásról, dr. Boros György Ecce homoról. Alkalmi költeményt szavalt: Gálfalvi Ilus okl. tanítónő, Máthé Lajos papjelölt, énekeltek a papnővendékek és ifj. Farkas Albertné, Boros Irén, Tarcsafalvi Zoltán. Mindenik alkalommal megtelt az unitárius kollegium diszterme érdeklődő hallgatósággal.

Táborigazgatás katonáink ha legalább ötön vannak egy helyen. A kérést az I. Arnee komandóhoz kell beküldeni, amely intézkedni fog, hogy tábori lelkészeink valamelyike: Nagy Béla, Árkosi Tamás, Pál Dénes kimenjenek.

Tanfolyam a napközi otthon vezetésére június hónapban lesz. Örömmel tapasztaljuk, hogy egyházközségünkben lelkésznek, tanítónak, s más úri nők szívesen vállalkoznak. Folyamodás kell benyújtani Pro Transylvania címen

Királyi tábla Kolozsvár. Részletes értesítés megy a már jelentkezőknek.

A napközi otthonok ügye nálunk is kezd figyelemben részesülni. Eleddig Derzsben, Homorodszentmártonban van. Erről külön tudósítás szól. Homorodszentpálon májusban nyílik meg.

Lelkészeink újabb hadi segélyben fognak részesülni a tavasz folyamán. Nem nagy összeg áll rendelkezésre, mert ha mindenkit kell részesíteni egyre csak 100 K esik.

Elhunyt. Péterfi Klárka Péterfi Lajos budapesti főgymn. tanár 22 éves leánya „végtelen sok szenvedés után“.

Köszönet. Az oláhok gyalázatos betörése nemcsak az elmenekült lakosságot érintette súlyosan, de a kökösi unitárius egyházközséget is érzékenyen sújtotta. Így a többi között összes urvacsorai felszerelésünk, — klenondiumaink — teljesen martalékául estek a rablási dühnek. Akadtak azonban nemesen gondolkozó és érző szívek, kikben a vallásunk- egyházunk iránt táplált szeretet nem csupán külsőség, de igazi érzelem s akik az elrabolt urvacsorai készletek helyett diszesebbeket, szebbeket ajándékoztak, mintegy jelétül annak, hogy sem vallásunkat, sem nemzetünket megtörni nem lehet, nem engedjük.

Egy 200 korona értékű urvacsorai pohárért a nyilvánosság előtt is köszönet illeti Zsigmond Tamást és nejét Kiss Etelkát, a mintegy 6—700 korona értékű többi felszerelés (tálca, kancsó, pohár, taka-

rók, terítők) pedig önagsága Seres-ter Árpádné sz. Pál Rózsika nemes-szívűséggel párosult áldozatkész-ségét bizonyítja.

Fogadják e helyen is egyház-községem nevében halás köszönetet.

Kökös 1917. április hó 15-én.

Vaska Béla,
unitárius lelkész

Katonák emlék-alapja. Ilyen címen nyitunk új helyet örökös alapítóink sorában azok adományainak, kik arra a célra adakoznak, hogy a harctéren lévő hiveinkhez küldhessük az Unitárius Közlönyt. A sort *Lőrinczy Dénes* 82. gy. ezr. hadnagy nyitja meg 10 koronával. Rég erre a célra szánta. Már a tavaly is áldozott. Sorrendben követi Ribiczei *Nemes Ödön* főhadnagy, kinek neve egy nagyfontosságú hadi találmánya révén széles körben ismeretes. Református ember, de a katonák lelki ellátása, mivelése ügyének melegszívű barátja, aki ezen a téren nem ismer felekezeti különbséget. Lapunkat megismerve 10 koronát küldött, „hogy minél több katona kaphassa azt”. *Kelemen Ferenc* toroczkói. 21. h. gy. ezr. hadnagy egyik volt tanára kezéhez 20 koronát küldött „valamiféle jótékony alapra.” Ez összegnek felét a *katonák alapjára*, felét iskolai jutalmazásra fordítjuk. Hisszük és reméljük, hogy ennek a tavaszon csirázott gondolatmagocskának ősre már szép termése lesz.

Kolozsvári tanulóink kollégiumunk harctéren levő egykori növendékeinek március elejétől fogva állandóan kolozsvári hírlapokat küldenek. Egyik tanáruknak na-

ponként átadják az ujságokat s minden nap öt-hat csomag kerül postára 2—3—4 darabbal. Így volt tanítványaink a mostaniak révén időnként hirt kapnak Kolozsvárról, hol ifjúságuk oly sok szép óráját töltötték. Eddig 30-nak mennek a derék fiúk ujságjai. A harctérről jött levelek mutatják, hogy ott milyen kedvesen fogadott hírvivők.

Létay Balázs emlékére a néhainak régiségtári kollégája és barátja *Ferenczy Sándor* 24. h. gy. ezr. hadnagy 10 koronát küldött a harctérről, lapunkat és a D. F. E.-t illető szép elismerő sorok kíséretében. Az alaphoz csatoltuk. — *Bedő Zsuzsika* k. a mákofalvi tanítónő 5 koronát küldött. Többet is küldene de a meneküléssel nagyon sok kára volt. Györfi *Béla* hadnagy úr adományából 2 K. *Boros Rózsika* Kolozsvár 2 kor

Páll Dénes ifju lelkész mint táborig lelkész a székelyudvarhelyi kórházakban buzgólkodik beteg katonáink lelki vigasztalásában. Katona hivei részére elláttuk olvasmánnyal.

Az **Unitárius Közlöny** és a kolozsvári hírlapok harctérre irányított számait a legtöbbször *Rohonyi Antal* egyetemi könyvtári könyvkötő szives segítségével látjuk el borítékkal. Gyakran segít *Pál Dénes* erd. múzeumi könyvtári szolgálta hitrokonunk is. Fogadják köszönetünket katonáink nevében is.

Az **Unitárius Közlöny** 1917. évi számait még mindig kéri a frontra meg a kórházakba. Megköszönjük ha olvasóink *bármelyik számot visszaküldik* a szerkesztőségnek, hogy másnak küldhessük.

Konfirmációi emlék. Az érdekelt lelkész ait. értesíti a D. F. Egylet választmánya, hogy a konfirmációi emlék f. évi áprilistól kezdve 50 fillér lesz, mert a mai viszonyok szerint az Emlékkönyv kötési árának ez felel meg.

Ahol nincs hátralék. Ilyen a Dávid F. Egylet udvarhelyi köre. Ezzel a hírrel lepett meg a kör buzgó pénztárnoka Ajtay János lelkész. Egyben azzal is hogy 12 új taggal gyarapodott a kör. Van 99 rendes és 6 örökös alapító tagja, összesen: 105.

A fiók-egyletek t. pénztárosai vegyék tudomásul, hogy a fiók-egyleteket csak a 2 korona rendes tagdíjból illeti 40% tehát a 2 kor.-ból 60% — 1 K 20 fill. és a lapért járó 1 kor. összesen 2 K 20 fill. küldendő be az Egylet pénztárába a fiók-egyleti tagok után.

Hírt kérünk egy eltűnt katonáról. Szék Péter orvezető cs. és kir. 20-ik népfelkelő gy. ezr. IV. zászlóalj 15-ik század, IV-ik szakasz (Táboriposta 131.) született Alsóboldogfalván (Udvh. m.) unitárius vallásu. Cipészegéd volt. Besorozták 1915 márciusban, bevonult Csikszeredába, majd Marosvásárhelyre. 1915 okt. 10-én ment az orosz harctérre. Utolsó levelé 1916 aug. 31-ről szól. Kirlibabánál volt utoljára. Nevelő atyja *Tellman Imre* (Prázsmár, Brassó m.) hálás köszönettel veszi ha valaki valami hírt tud az eltűnt katonáról és azt neki megírja.

Búzaházi katonáink névsorát a következő füzetünkben adjuk.

Megjött két új örökös alapító is lapunk zártakor: *Katonák emlék-alapja* (112), *szabédi konfirmáló* alapítványa (113).

Jól fog esni a künn harcoló katonáknak, ha majd hazajöve elolvassák *a mi katonáink* tudósításait.

A jó fiu kedveskedni akart szülőinek s megrendelte részökre az *Unitárius Közlönyt*. Így gondolkozott: ha ők engemet eljuttattak a tudomány forrásához, én abból a forrásból küldök nekik enyhítő és lelki egészségöket gyarapító cseppeket!

Szerkesztői üzenetek. „*Nálatok aknamunka foly*“. Ezt a négy szót egy kolozsvári ref. uri ember mondotta egy unitárius embernek. „Ti egymás szemébe mosolyogtok, de hátmögött rágalmazátok egymást. Mi megfordítva tesszük: a kire haragszunk megmondjuk a szemébe, mert nem szeretjük az aknamunkát“. Ezt a nem kedves szemrehányást azért izenjük meg olvasóinknak, hogy nézhessenek utána, vajjon nincsen-e igaza a mi ref. atyánkfiaának. — *n. I.* Köszönjük a szíves figyelmet. Elhisszük, hogy vannak köztünk olyan intelligens emberek, a kik nemcsak nem törődnek a D. F. E.-el, sőt nem is tudják mire való az egész. Ismerünk mi is többeket, de azt is jól tudjuk, hogy az ilyen emberek magukat sem nagyon szeretik, hogyan szeretnék szegényebb sorsban levő embertársaikat. Elégedetlenek mindennel, türelmetlenek mindenkivel szemben. Egy kissé beteges, de még van reménység a fülgyógyulásokhoz. — *Ungvári L.* főhadn. harctér. Elküldöttük a Közlönyt s örvendeni fogunk ha „jól fog esni néha legalább egyházunkról olvashatni“. — *Györfi B.* hdn. harctér. Lektorozott utalványával. Köszönjük. 2 koronát a Létei emlék-alaphoz, 5 kor. a persely-alapba tettünk, mert ez a mi „unitárius jétékonysági alapunk.“ — A jövő számra maradtak: *Bágyoni Szövetség. A símfalvi harangok vissshangja.*

Az egyesület pénztárába f. év március 23-tól április 21-ig tagsági és előfizetési díjat fizettek: Binder Laura Kolozsvár 917-re, Szabó Lajosné Brassó 916-ra, dr. Nádudvary Dezsóné Nyírkarász 915—917-re, özv. Nemes Józsefné Iklánd 916—917-re, Mózes Mihály Petrozsény 914—917-re, Péterfi Kálmán Táboriposta 617, ifj. Balázs Mózes Lókod, Móric Márton Kolozsvár, Telmann Imre Prázmár, Ürmösi Kálmán ny. esperes Kolozsvár 917-re, Imreh Mózes Kissolymos 916—917-re, Izsáky Antalné Dés 917-re, Elekes Mózes Prázmár 916-ra, Zarándi K. Károlyné Topánfalva 916—917-re, Cseh Kálmán Zilah, id. Komjátszegi Pál Aranyosrákos, Székely Mihály, dr. Székely Ákos Máramarossziget 917-re, Györfi Béla Táboriposta 385. 915—917-re, Székely Ferencz Táboriposta 363. 917-re, Ajtay János Táboriposta 363. 916—918-ra, Kisgyörgy Tamás Bölon 917-re, Hegyi János Táboriposta 290. 915—917-re, dr. Pálfi Ferencz, dr. Hintz György, özv. Hintz Györgyné, Somlyai Mihály, Farkas Vilmos, Osztián József, Unitárius Kollégium Könyvtára, özv. Kántor Józsefné, Ürmösi Károly, Ürmösi Károlyné, Losonci Albert, Útő Lajos. Sikó Géza, Guráth Béláné, dr. Balázs Ferencz, Lendvay Emil, özv. Haller Rezsóné, Agh Ferenc, Ürmösi Jenő, Ürmösi Kálmán, dr. Mikó Imre, özv. Mikó Imréné, Gál Jenő, dr. Tóth György, dr. Költő Gábor, Dávid Albertné, Hidegh Mihály, Hidegh Mihályné, Finta József, Zsakó István, Zsakó Istvánné, dr. Ferencz Áron, Domján Péterné, Turcsányi Gyula, Vass Pál, dr. Veress Vilmos, dr. Lehmann Robertné, dr. Gyergyai Árpád, Müller Gyula, özv. Comanescu Sándorné, Nagy Domokos, dr. Boros Györgyné, Ambrus Dezső, dr. Polc Rezső, Kozma Ferenc, New-York Szálloda, Mína János, Kovács Gábor, Orbok Ferenc, dr. Tompa János, dr. Kenessey Béla, Ambrus Gergely, Dánffy Alfred, Szuchi Jánosné, Vass Domokos, Ürmössy Tivadar, Blázi Józsefné, Varga István, Zoltán Albert, dr. Gál Kelemen, Belle Lászlóné, Rédiger Béla, Sámi Lászlóné Kolozsvár és Göncy Árpád Táboriposta 396. 917-re.

Alapítói díjban fizettek: Unitárius Egyházközség Bölon, Bedő Béla Nagymoha 100 K., Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Bank Kolozsvár 50 K., Sófalvi Sándor, Tóth Olivérné Sigmund Gizella Torda, dr. Árkossy Gyuláné Sigmund Ilona Kolozsvár, Fanghné Gy. Izabella emlékére Pákey Lajosné és Fangh Erzsébert 100 K.

Az U. K. céljaira ajándékoztak: Boér Gergely Kolozsvár 10 K., Csegezy Tamás Ádám 4 K., Jakab Ferenc Varosfalva 10 K. Fogadják az egyesület köszönetét.

A háromszéki fiókhhoz az 1916 év folyamán a következők fizettek:

Sepsiszentgyörgy: Toók Balázs 914—15-re 4 kor., Gyöngyösi Károly 913—14-re 4 kor., Útő Áron 908—15-re 16 kor., dr. Barabás Sándorné 910—16-ra 15 kor., József Lajosné 916-ra 3 kor., József Lajos 916-ra 3 kor.

Brassó: László Elek 916-ra 3 kor., Vajda József 916-ra 3 kor., Zoltán Lőrincz 916-ra 3 kor., Egyházközség 917-re 3 kor., Kónya Mafiska 916—17-re 6 kor., Andrási Árpád 915—17-re 8 kor., Pálmai Béláné 917-re 3 kor., Gocsmán Béla 917-re 3 kor., özv. Simó Endréné 917-re 3 kor., Szöllősi Ferencz 917-re 3 kor., Knoblach Rezsóné 917-re 3 kor.

Árkos: Faluvégi András 914—17-re 10 kor., Végh Benjámín 915—16-ra 5 kor., Barabás Ferencz 916-ra 3 kor., Egyházközség 917-re 3 kor., ifj. Barabás Sándor 913—17-re 12 kor., Barabás Károly 917-re 3 kor.

Csikszereda: Gáspár Gyuláné 916-ra 3 kor.

Sepsiszentkirály: Gál Mózes 915—16-ra 5 kor., Egyházközség 916-ra 3 kor.

Kálnok: Régeni Györgyné 917-re 3 kor., Egyházközség 917-re 3 kor., özv. Bedő Lajosné 915—16-ra 6 kor., Utó Gábor 912—17-re 14 kor.

Sepsikőröspatak: Kádár Sándor 917-re 3 kor., Székely Kelemen 913—17-re 11 kor., Egyházközség 914—17-re 7 kor.

Nagyajta: Toók Mózes 917-re 3 kor., id. Kisgyörgy Áron 917-re 3 kor., Egyházközség 916-ra 3 kor., Simon József 915—16-ra 5 kor., Ferencz Lajos 916-ra 3 kor., Bartha Lajos 915—16-ra 5 kor., Simon Áron 915—16-ra 5 kor., Szentpáli Sándor 915—17-re 8 kor., Simon Ferencz 913—16-ra 10 kor., özv. Péterfi Sándorné 916-ra 3 kor., Péterfi Sándor 914—17-re 10 kor.

Bölon: Pál Gézáne 910—14-re 10 kor., Egyházközség 917-re 6 korona.

Szentivánlaborfalva: Berde Ferencz 916—17-re 6 kor., Egyházközség 917-re 3 kor.

Kökös: Zsigmond Tamásné 917—18-ra 6 kor., Zsigmond György 917—18-ra 6 K, Egyházközség 917-re 3 K. Összesen 278 K.

Sepsiszentgyörgy, 1917 március hó 23-án.

József Lajos

f. e. pénztárnok.

Az údvarhelykőri fiók-egylet pénztárába fizetők névsorát a jövő számban közöljük.

Kolozsvár, 1917 április 21-én.

Gálfi Lőrinc

pénztárnok.

U J D O N S Á G!

<i>Endreffy János</i> : Reformációi beszéd	K —80
<i>Görgey Albert</i> : A Görgeyek és a Reformáció. A Reformáció 400 éves évfordulójára	K 4—
Az urvacsorai kehely kérdése	K —20
<i>Kováts István dr.</i> : Nemzetnevelésünk	K —40
<i>Molnár Gyula</i> : A front mögött	K —14
<i>Takaró Géza</i> : Nincs hely?	K —80
Kálvinszövetség II. téli konferenciája	K —50

Szépirodalmi ujdonságok:

<i>Muraközy Gyula</i> : Emberélet. (Elbeszélések)	K 3—
<i>Dessewffy Berta</i> : Elbeszélések	K 3—

Kaphatók: KÓKAI LAJOS könyvkereskedésében

BUDAPEST, IV., Kamermayer Károly-utca 3.

KOLOZSVÁRI HIRLAP R.T.

KÖNYVNYOMDA

TELEFON

856

KOLOZSVÁRT,

FERENCZ JÓZSEF-UT 85.

Nvonta a Kolozsvári Hirlap Rt. könyvnyomdája Kolozsvárt.